

Globaalin verokilpailun syöksykierre

Mitä Tansanialle jää käteen ulkomaisista investoinneista?

Eva Nilsson

Kehityspoliittinen asiantuntija

04/09/2014

Mitä raportissa tarkastellaan?

- Ulkomaisten investointien veroparatiisi- ja verohelpotuskytköksiä yleensä kansainvälisesti ja erityisesti Tansaniassa
- Nokian (NSN) ja Wärtsilän tilinpäätös- ja veroavoimuutta
- Tansanian verojärjestelmää ja kahden Finnfundin rahoittaman pk-yrityksen mahdollisuutta toteuttaa verovastuunsa (Kilombero Valley Teak Company ja Green Resources).
- Suomen politiikkaa aiheeseen liittyen

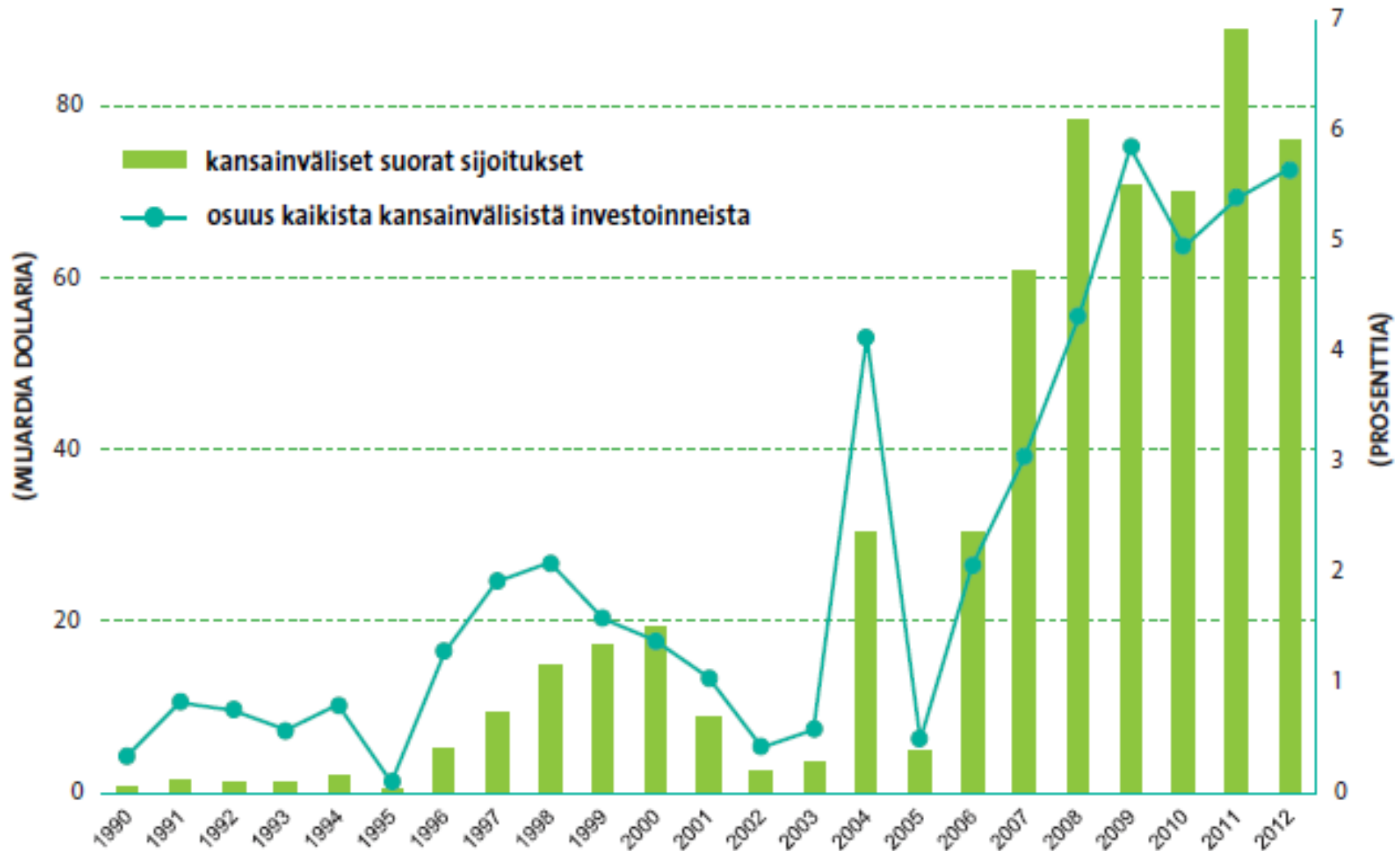

Mitä saatiin selville?

- Veroparatiisien käyttö ulkomaisissa investoinneissa on kasvanut räjähdysmäisesti. Esim. Tansaniaan investoidaan yhä enemmän veroparatiisina tunnetun Mauritiuksen kautta.
- Globaali verokilpailu on johtanut siihen, että verohelpotusten määrä on lisääntynyt roimasti ja Tansaniassa ulkomaisille firmoille annetaan paljon erilaisia "veroetuja".
- Erilaiset verohelpotukset ja lukuisat maksut tekevät verojärjestelmästä niin monimutkaisen, että Finnfundin tukemilla yrityksillä on jopa vaikeaa noudattaa kaikkia sääntöjä.

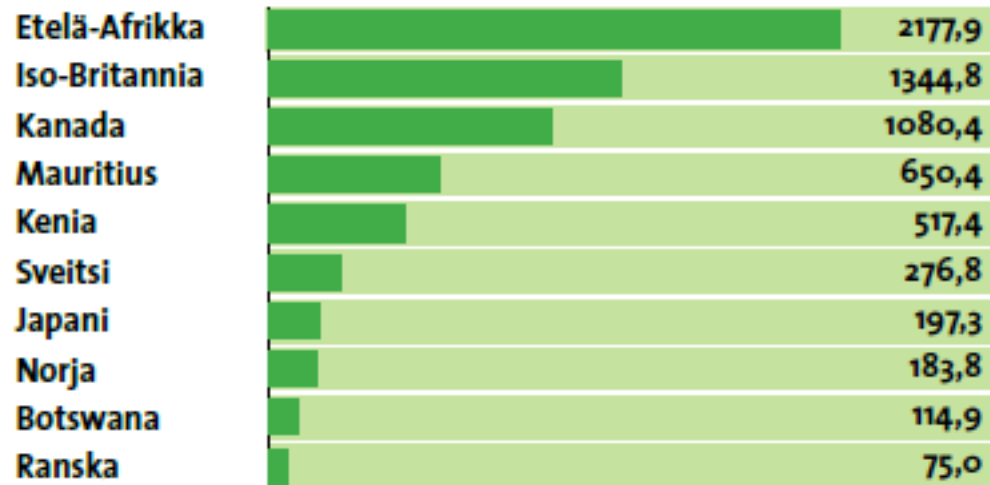
OFFSHORE-FINANSSIKESKUSTEN ROOLI KANSAINVÄLISISSÄ INVESTOINNEISSA

Lähde: UNCTAD (2013)

TANSANIAAN INVESTOIVIEN YRITYSTEN KOTIMAAT (MILJOONAA DOLLARIA)

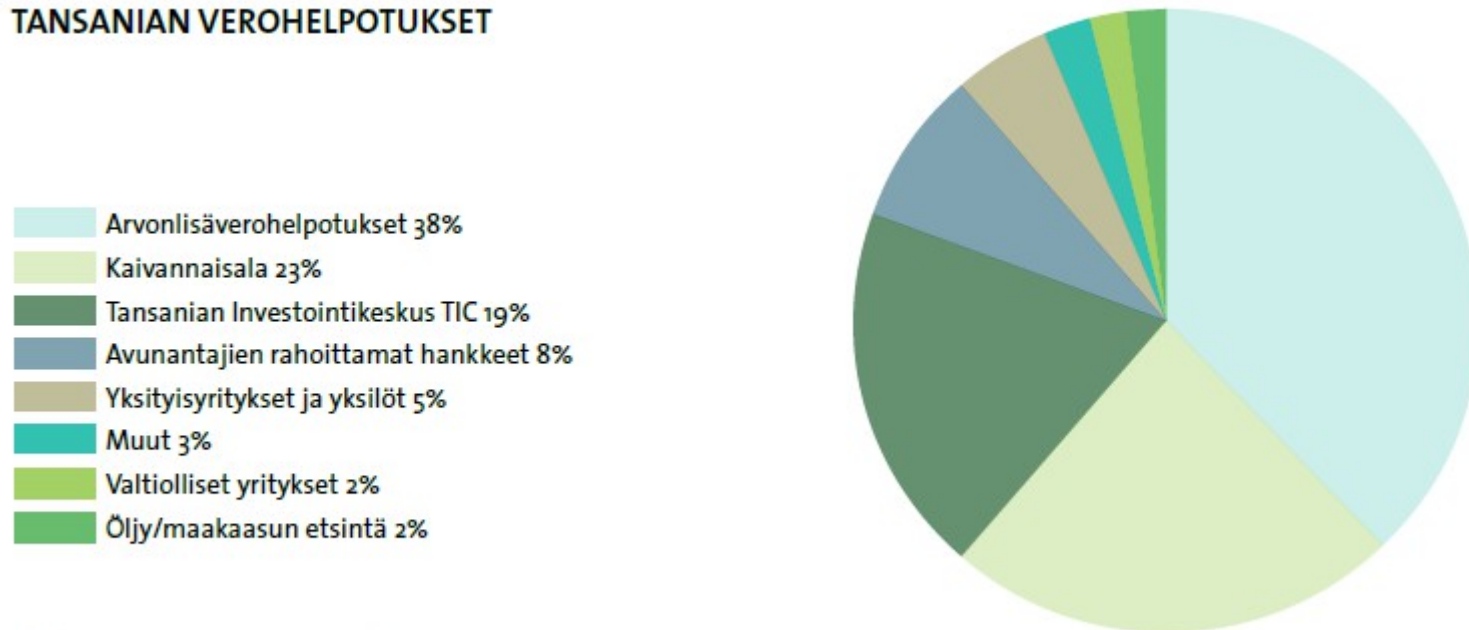

Lähde: Bank of Tanzania (2012)

*Lista ei sisällä kansainvälisiä
finanssikeskuksia*

TANSANIAN VEROHELPOUKSET

Lähde: Tanzanian National Audit Office (2013)

Miten selvitys yritysten avoimuudesta tehtiin?

- Kartoitettiin Tansaniassa toimivat suomalaisyritykset
- Valittiin Nokia (ent. NSN) ja Wärtsilä, koska ovat monikansallisia suuryrityksiä ja muilla maassa olevilla suomalaisilla suuryrityksillä vain pientä toimintaa
- Valittiin Finnfundin lainoittama norjalainen Green Resources ja osamistama Kilombero Valley Teak Company
- Lähetettiin maaliskuussa yrityksiin pyynnöt viimeisen viiden vuoden Tansaniaa koskevista tilinpäätöksistä ja tapaamisista
- Vierailtiin kevään aikana Dar es Salaamissa verohallinnossa, investointikeskuksessa ja kaupparekisterissä. Vain jälkimmäisestä oli saatavilla selvitykselle oleellista tietoa.
- Vierailtiin Green Resourcesissa ja Kilombero Valley Teak Companyssa.

Mitä saatiin selville?

- Suomalaisyriytysten maakohtaisia tilinpäätöstietoja on mahdoton saada Tansanian kaltaisesta maasta.
- Viranomaisten ja yritysten käsitykset eroavat toisistaan: kaupparekisterin mukaan firmat eivät olleet toimittaneet tilinpäätöksistään yritykset väittävät toimittaneensa ne.
- Suomalaisyriykset eivät suostuneet antamaan tietoja vapaaehtoisesti. Tiedot saatiin Finnfundin rahoittamilta yrityksiltä.

Nokia (NSN)

- Kaupparekisteristä löytyi yrityksen omistustietoja ja pöytäkirjaote vuoden 2013 johtoryhmän kokouksesta
- Pöytäkirjaotteesta käy ilmi, että yritys on tappiollinen eritoten siksi, että se maksaa pois sisäisen lainan korkoja hollantilaiselle tytäryhtiölleen (NSN B.V.). Tietojen perusteella ei voi tehdä johtopäätöksiä, mutta ne herättävät kysymyksiä yhtiön sisäisistä lainajärjestelyistä.
- Yritys ei halunnut luovuttaa viimeisen viiden vuoden tilinpäätöstietoja Kepalle. Yrityksestä kuitenkin todettiin, ettei jatkossa ole poissuljettua, että he alkavat raportoimaan maakohtaisesti. Yritys tapasi Kepan edustajia elokuussa Helsingissä.

Wärtsilä

- Kaupparekisteristä oli saatavilla eri vuosien omistajatietoja ja vuoden 2005 ja 2006 tilinpäätöstiedot. Yritys itse väitti toimittaneensa kaikki tiedot rekisteriin.
- Vanhojen tilinpäätöstietojen pohjalta ei voitu tehdä tulkintoja.
- Yritys toimitti sähköpostitse taustatiedoksi joitain liiketoimintaa koskevia lukuja. Niiden mukaan yritys on maksanut viime vuonna enemmän yhteisöveroja kuin se on saanut tuloja.
- Yritys ei halunnut tavata Kepaa Tansaniassa, eikä tapaamista ole järjestetty Helsingissä.

Mitä muutosta tarvitaan?

- Maakohtaista tilinpäätösraportointia monikansallisille yrityksille
- Race to the bottom-verokilpailun pysäyttämistä
- Kaikkien maiden tasapuolista edustusta globaalissa veropolitiikassa
- Poliittista sitoutumista eriarvoisuutta vähentäviin verojärjestelmiin.
- Huomiota verovastuun toteutumiseen kun yrityksiä tuetaan kehitysavulla

Kiitos!

